tussen Duin & Dijk

Natuur in Noord-Holland. Jaargang 5 1 2006

Niko Buiten & Jaco Diemeer

Een strand vol verrassingen

In 2003 schreef Bart Vreeken op deze plek over het ontstaan en de floristische rijkdom van het Kennemerstrand bij IJmuiden. Sindsdien heeft het duindoornstruweel zich massaal uitgebreid en is plaatselijk al jong wilgenbos aanwezig.
De open gedeeltes die nog niet zijn overwoekerd vormen een mozaïek van de 'zeevetmuur-klasse' (onder andere met veel krielparnassia, hertshoornweegbree, strandduizendguldenkruid, waterpunge en bitterling) en de 'klasse der kleine zeggen', met allerlei overgangen tussen de 'associatie van duinrus en parnassia', en de 'knopbies-associatie'. Eerstgenoemde onder andere met duinrus, parnassia, zeegroene zegge, stijve ogentroost en geelhartje. Laatstgenoemde onder andere met knopbies, slanke duingentiaan, moeraswespenorchis, groenknolorchis, vleeskleurige orchis en armbloemige waterbies.
Vanuit het Kennemermeer komt riet sterk opzetten. Hiertussen, in de zuidoosthoek, bevindt zich de grootste groeiplaats van de moeraswespenorchis. Enkele jaren geleden stonden er ca. 300 exemplaren, nu (veel) meer dan 1000 exemplaren. Daarnaast zijn er enkele tientallen kleinere groeiplaatsen van deze orchidee. Er staan nu enkele honderden exemplaren parnassia en een honderdtal pollen knopbies. Maar wel van diverse leeftijden (1-10 jaar?).
De lijst met nieuwe soorten blijft gelukkig groeien: ten eerste zilt torkruid, twee exemplaren niet dicht bij elkaar. Ze vielen op door de zuiver witte schermen, terwijl peen iets roomwitte bloemen heeft. Dus na dodemansvingers de tweede soort torkruid van het gebied. Ten tweede zilte zegge, eveneens een soort waar al lang naar werd uitgekeken. Twee exemplaren, op een paar honderd meter van elkaar groeiend; eindelijk gevonden, na de reeds langer bekende (zeldzame) 'dubbelganger' de stippelzegge. Ten derde, een vondst die je niet voor mogelijk houdt: een tiental exemplaren reuzenzwenkgras, in de volle zon op kalkrijk zand tussen de kruipwilg!
Dit soort vondsten zijn kenmerkend voor het Kennemerstrand: het is immers een strand vol verrassingen! Zo staan hier ook soorten als echte koekoeksbloem, pluimzegge, taxus, zomereik, olijfwilg, kwispelgerst, en hoge cyperzegge naast schorrenzoutgras.
Het Kennemerstrand werkt in de ogen van ecologen van nabijgelegen duingebieden als een belangrijk brongebied van waaruit bijzondere soorten zich kunnen uitbreiden. Er zijn de afgelopen jaren namelijk veel herstelmaatregelen uitgevoerd in duinvalleien in Zuid-Kennemerland. Het is een uniek gebied in de vastelandsduinen tussen Voorne en Texel, een afstand van zo'n honderd kilometer.

Het Kennemerstrand maakt onderdeel uit van het habitatrichtlijngebied 'Kennemerland-Zuid'. De gemeente Velsen heeft er echter belang bij dat het gebied economisch ontwikkeld wordt, bijvoorbeeld door uitbreiding van de recreatieve mogelijkheden. De gemeente heeft nu toestemming verleend om er een twintig meter hoge activiteitentoren te bouwen. Hiermee wordt ingezet op de toestroom van duizenden recreanten. Tot nu toe is echter gebleken dat het gebied nauwelijks aantrekkelijk is voor recreanten. Ondertussen weigert de gemeente het Kennemerstrand zodanig te beheren dat de aanwezige natuurwaarden in stand worden gehouden. Initiatieven van natuurverenigingen om het gebied vrijwillig te beheren, worden door de gemeente gedwarsboomd. Kijk er eens rond, wij zijn altijd geïnteresseerd in nieuwe waarnemingen.

Jaco Diemeer
Donkerlaan 56
2061 JP Bloemendaal
jacodiemeer@planet.nl

Vondsten van bijzondere en minder bijzondere planten kunt u altijd doorgeven aan de plaatselijke coördinator van de stichting FLORON (FLORistisch Onderzoek Nederland). In Noord-Holland zijn verschillende districten. Namen en adressen van de districtscoördinatoren zijn te vinden op de website van FLORON: www.floron.nl.

Zilt torkruid. Tekening: Piet Zomerdijk

Moeraswespenorchis.

Parnassia.. Foto's: Jaco Diemeer.